

Social Support Factors Affecting the Quality of Life for Elderly in The Area of Krainai Subdistrict Administrative Organization, Kongkrailat District, Sukhothai Province

Wilairat Banchonglert^{1*} Sunitda Tesniyom² Theerapol Karnchanakas² and Somkid Duangchak³

¹ Master of Public Administration Program, Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

³ Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chombueng Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: wilairat9213@gmail.com

ABSTRACT

This research aimed to study (1) the level of social support factors of the elderly in Krainai Subdistrict Administrative Organization, (2) the level of quality of life of the elderly in Krainai Subdistrict Administrative Organization, and (3) the influence of social support factors on the quality of life of the elderly in Krainai Subdistrict Administrative Organization, Kongkrailat District, Sukhothai Province. This study was survey research. The research instrument is questionnaire, the population used in study elderly people aged 60 years and over in the area of Krainai Subdistrict Administrative Organization, using a simple random sampling method, totaling 320 people, the statistics used for data analysis with descriptive statistics, correlation coefficient analysis, multiple regression analysis and hypothesis testing, the research results found that 1) level of social support factors of the elderly aged 60 years and over in the area of Krainai Subdistrict Administrative Organization is at a high level overall; 2) The level of quality of life of the elderly in the area of Krainai Subdistrict Administrative Organization is at a high level overall. 3) The influence of social support factors on the quality of life of the elderly in the Krainai Subdistrict Administrative Organization found that overall, the influence was at a very high level ($r_{xy}=.941$). The results of the multiple regression analysis of the quality of life of the elderly in the Krai Nai Subdistrict Administrative Organization area have a predictive power of 88.50 percent and the results of the hypothesis testing of the social support factor found that it has an influence on the quality of life of the elderly in the Krainai Subdistrict Administrative Organization area with Statistically significant.

Keywords: Social Support Factors, Quality of Life, Elderly

ปัจจัยสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

วิไลรัตน์ บรรจงเลิศ^{1*} สุนิตดา เทศนิยม² อีรพล กาญจนากาศ² และ สมคิด ดวงจักร์³

¹ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข ประเทศไทย

² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข ประเทศไทย

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประเทศไทย

* Corresponding author. E-mail: wilairat9213@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน (2) ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน และ (3) อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีบังเอิญ จำนวน 320 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน โดยรวมมีอิทธิพลอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy}=.941$) ผลการวิเคราะห์วิธีการถดถอยพหุคูณคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 88.50 และผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม พบว่า มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ปัจจัยสนับสนุนทางสังคม, คุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ

© 2025 JSDP: Journal of Spatial Development and Policy

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีส่งผลต่อระบบสุขภาพ โดยประชากรมีความตระหนักและปฏิบัติดูแลสุขภาพที่เปลี่ยนไป ขณะนี้ประเทศไทยมีประชากร 64.5 ล้านคน ซึ่งมีผู้สูงอายุอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 9.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 14.5 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 14.4 ล้านคน หรือร้อยละ 20 ภายในปี 2568 (Aged Society) โดยมีแนวโน้มผู้สูงอายุอยู่ลำพังเพิ่มขึ้น (ณรงค์ สหเมธาพัฒน์, 2567) การจัดการแผนการรักษาพยาบาลหลังเกษียณจึงเป็นสิ่งสำคัญ ควรจัดทำแผนสวัสดิการสุขภาพตลอดชีวิต (Long Term Health Plan) เพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในอนาคต รวมถึงการอบรมฟื้นฟูศักยภาพและทักษะของผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุ (Care Manager) เพื่อให้สามารถดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทบทวนกระบวนการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ (สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย, 2567)

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจด้านการสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส และได้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเล็งเห็นว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชน สามารถดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น เช่น การดูแลผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะด้านสุขภาพด้านร่างกายและจิตใจ จึงเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องให้

ความสนใจผู้สูงอายุมากขึ้นและควรตระหนักถึงปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2550)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีหน้าที่พัฒนาตำบลในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีสถานะเป็นนิติบุคคลและมีอำนาจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อบริการสาธารณะ อบต. เป็นหน่วยปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนและทรัพยากรในท้องถิ่น จึงสามารถเข้าใจปัญหาและความต้องการของชุมชนได้ดี ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ อบต. ยังมีแผนงานในการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและการดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงการจัดบริการและสวัสดิการที่ครอบคลุมสิทธิของผู้สูงอายุ เช่น สิทธิการมีอายุยืน การคุ้มครอง และการมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนการเก็บข้อมูลและความชัดเจนในเรื่องนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2562)

องค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้วางแผนทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมาจากการประมวลและสังเคราะห์กรอบแนวคิดในการจัดสวัสดิการสังคมและการบริการสาธารณะแก่ผู้สูงอายุและข้อกำหนด ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสรุปเป็นพื้นฐานแนวทางการจัดทำมาตรฐานการจัดบริการส่งเสริมผู้สูงอายุ โดยวางมาตรการต่าง ๆ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล 2) มาตรฐานด้านรายได้ 3) มาตรฐานด้านที่พักอาศัย 4) มาตรฐานด้านนันทนาการ 5) มาตรฐานด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแลและการคุ้มครอง และ 6) มาตรฐานด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน ซึ่งในเบื้องต้นการดูแลผู้สูงอายุได้ถูกกำหนดเป็นเป้าหมายและนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ดูแลผู้สูงอายุ โดยการจัดสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุในตำบล ผ่านโครงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อจัดสวัสดิการสนับสนุนกิจกรรมให้ได้รับอย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น แต่ทั้งนี้เพื่อให้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความยั่งยืน (องค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน, 2567)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเกี่ยวข้องกับปัจจัยดังที่กล่าวมาจึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เพื่อศึกษาว่าผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตเป็นอย่างไร และการสนับสนุนจากทางสังคม มีอิทธิพลหรือส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างไร โดยดำเนินการศึกษาตามองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการรักษาพยาบาล ภายใต้กรอบแนวคิดขององค์การอนามัยโลก (The WHOQOL, 1995) ได้จัดให้มีองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสภาพแวดล้อม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่เหมาะสมในระยะยาว อีกทั้ง ได้นำผลการศึกษาไปนำเสนอต่อผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน เป็นลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภองกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1,802 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน, 2567)

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีบังเอิญ ทั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan, (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 320 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีกระบวนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย และศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลจากแหล่งในพื้นที่ศึกษา และเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ และนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติม

2.2 สร้างแบบสอบถาม และตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมทั้งแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงประเด็นเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of item Objective Congruence: IOC) โดยทุกข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.0

2.4 นำไปแบบสอบถามทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชนที่เป็นผู้สูงอายุในพื้นที่ใกล้เคียงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการทดสอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน และนำไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

2.5 นำไปวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ครอนบาค (Cronbach, 1990) ซึ่งมีผลความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .978

2.6 จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง ต่อไป

3. สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภองกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แจกแบบสอบถามและชี้แจงให้ทราบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำความเข้าใจให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับทราบ

4.2 ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลและแจกแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับมาจำนวน 320 ชุด ซึ่งเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนตามวันเวลาที่กำหนด

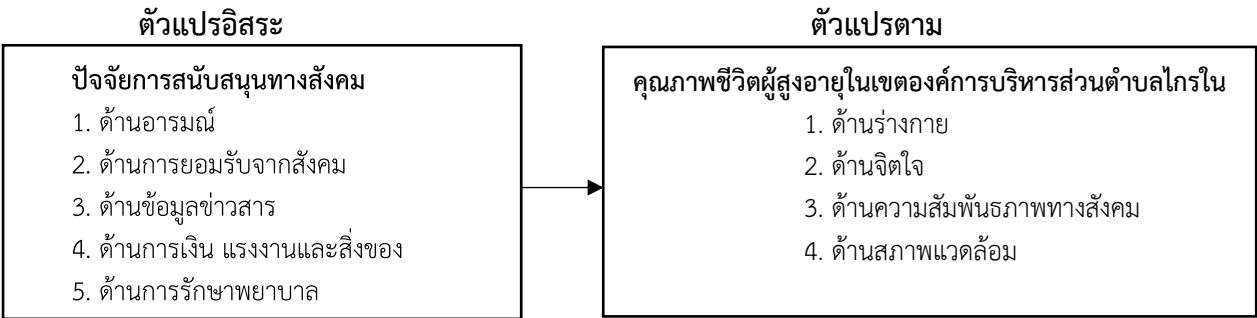
4.3 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำแบบสอบถามไปจัดทำรหัสและนำเข้าข้อมูลทำการวิเคราะห์สถิติทางคอมพิวเตอร์ตามลำดับถัดไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ และการทดสอบสมมติฐาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนศึกษาข้อมูลจากแหล่งในพื้นที่ศึกษาและเก็บรวบรวมเอกสารทางวิชาการ การทบทวนวรรณกรรม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงนำแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของพฤติกรรมในการให้การสนับสนุนทางสังคมของ เฮ้าส์ (House, 1981) และแนวคิดของทีมพัฒนาคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization of Life Group) (The WHOQOL, 1995) นำมาสนับสนุนงานในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = .693) ประกอบด้วย ด้านข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.99$, S.D.=.692) รองลงมา คือ ด้านการรักษาพยาบาล ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .645) ด้านการยอมรับจากสังคม ($\bar{X} = 3.74$, S.D.=.831) ด้านการเงิน แรงงานและสิ่งของ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = .764) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านอารมณ์ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = .716) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านอารมณ์	3.67	.716	มาก	5
2. ด้านการยอมรับจากสังคม	3.74	.831	มาก	3
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร	3.99	.692	มาก	1
4. ด้านการเงิน แรงงานและสิ่งของ	3.70	.764	มาก	4
5. ด้านการรักษาพยาบาล	3.86	.645	มาก	2
รวม	3.79	.693	มาก	

2. ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .542) ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .608) รองลงมา คือ ด้านสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .498) ด้านจิตใจ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .557) และอันดับสุดท้าย คือ ด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .861) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านร่างกาย	3.99	.608	มาก	1
2. ด้านจิตใจ	3.88	.557	มาก	3
3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	3.91	.498	มาก	2
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.72	.861	มาก	4
รวม	3.87	.542	มาก	

3. อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy}=.941$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านการยอมรับจากสังคม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านสภาพแวดล้อม ($X_2: Y_4 = .971$) รองลงมา คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านสภาพแวดล้อม ($X_1: Y_4 = .959$) และอันดับต่ำสุด คือ ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านการรักษาพยาบาล ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านจิตใจ ($X_5: Y_2 = .518$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	To_X	To_Y
X_1	1										
X_2	.954**	1									
X_3	.921**	.926**	1								
X_4	.897**	.922**	.819**	1							
X_5	.808**	.848**	.758**	.886**	1						
Y_1	.819**	.856**	.786**	.889**	.915**	1					
Y_2	.631**	.691**	.714**	.560**	.518**	.558**	1				
Y_3	.520**	.541**	.608**	.508**	.649**	.635**	.606**	1			
Y_4	.959**	.975**	.906**	.908**	.823**	.845**	.664**	.473**	1		
To_X	.967**	.983**	.933**	.955**	.903**	.897**	.658**	.591**	.966**	1	
To_Y	.892**	.930**	.904**	.871**	.866**	.906**	.817**	.752**	.914**	.941**	1

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัว ร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วยตัวแปร ด้านการยอมรับจากสังคม (X_2) ด้านข้อมูลข่าวสาร (X_3) ด้านอารมณ์ (X_1) ด้านการรักษาพยาบาล (X_5) และด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ (X_4) สามารถร่วมกัน พยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ได้ร้อยละ 88.50 ($R^2=.885$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 88.50 ($R^2=.885$)

สมการพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Y} = .193 + .380_{x_2} + .323_{x_3} + .320_{x_1} + .268_{x_5} + .186_{x_4}$$

$$\hat{Z} = .240Z_{x_2} + .200Z_{x_3} + .207Z_{x_1} + .186Z_{x_5} + .220Z_{x_4}$$

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) โดยใช้ตัวแปรทุกตัว ร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกเป็นรายด้าน

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE _b	β	t	Sig.
1. ด้านการยอมรับจากสังคม (X ₂)	.380	.031	.240	7.032	.000**
2. ด้านข้อมูลข่าวสาร (X ₃)	.323	.080	.200	10.568	.000**
3. ด้านอารมณ์ (X ₁)	.320	.015	.207	27.176	.000**
4. ด้านการรักษาพยาบาล (X ₅)	.268	.012	.186	25.193	.000**
5. ด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ (X ₄)	.191	.023	.220	20.325	.000**

$$a=.193, R=.941, R^2=.885, \text{Adj } R^2=.884, \text{SEE}=.184, F=2425.804, \text{Sig}=0.000$$

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของปัจจัย การสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกเป็นรายด้าน

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adj R ²	SEE	F	Sig.
1. ด้านอารมณ์ (X ₁)	.983	.966	.965	.12879	89.878	.000**
2. ด้านการยอมรับจากสังคม (X ₂)	.991	.983	.983	.09120	906.156	.000**
3. ด้านข้อมูลข่าวสาร (X ₃)	.996	.993	.992	.06013	140.251	.000**
4. ด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ (X ₄)	.998	.995	.995	.04737	170.508	.000**
5. ด้านการรักษาพยาบาล (X ₅)	.941	.982	.944	.65220	65.411	.000**

หมายเหตุ: ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด จากทั้งหมด 5 ด้าน มีอิทธิพลของปัจจัยด้านทักษะดิจิทัลที่ทดสอบแล้วพบว่า ตัวแปรที่ดีที่สุด ทั้ง 5 ด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายความหมายได้ดังนี้

ด้านอารมณ์ (X₁) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.983 ส่งผล ต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 98.30

ด้านการยอมรับจากสังคม (X₂) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.991 ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 99.10

ด้านข้อมูลข่าวสาร (X₃) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.996 ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 99.60

ด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ (X₄) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์

เท่ากับ 0.998 ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 99.80

ด้านการรักษาพยาบาล (X_5) สามารถพยากรณ์ได้ว่า เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 0.941 ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 94.10

ผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเงิน แรงงานและสิ่งของ และด้านการรักษาพยาบาล พบว่า มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

อภิปรายผล

ระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก ผู้สูงอายุมีคนคอยให้คำปรึกษาหารือและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา พร้อมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ข้อมูลข่าวสารทางด้านการแพทย์และการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุจากสื่อต่าง ๆ และคำบอกเล่าจากเพื่อนเมื่อมีเหตุการณ์สำคัญหรือข่าวสารที่เป็นประโยชน์ โดยมีแพทย์หรือพยาบาลให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลเมื่อเวลาไม่สบาย มีตารางได้เข้าไปพบแพทย์หรือพยาบาลเพื่อตรวจร่างกายเป็นประจำ และมีการบริการอุปกรณ์เสริมในการดูแลรักษาหรือการออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับ กัลยารัตน์ อีระธนชัยกุล (2562) ศึกษาอิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่มีต่อต่อความสุขของผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ฤติมาศ พุทธมาตย์ (2562) ศึกษาการสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการสนับสนุนทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากผู้สูงอายุมีคณดูแลที่ไว้วางใจแสดงความห่วงใยและสามารถพูดคุยปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ และมีการส่งเสริมให้ศูนย์บริการสาธารณสุขมีบริการแพทย์แผนไทย/แพทย์ทางเลือก ซึ่งได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการแพทย์และการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุจากสื่อต่าง ๆ จากผู้นำชุมชน อีกทั้งผู้สูงอายุมีความพึงพอใจจากการช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน ในเรื่องต่าง ๆ ในภาพรวม ซึ่งได้รับการดูแลจากคนในครอบครัว มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นในสังคม และการดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความสมดุลอย่างสุขสบาย ไม่ขัดกับสภาพความเป็นจริงในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยารัตน์ อีระธนชัยกุล (2562) ศึกษาอิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่มีต่อต่อความสุขของผู้สูงอายุเขต กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ พบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามความคิดเห็นของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พัชรลีตา กัมพลบรรณวัฒน์ และพรพรรณ เหมะพันธุ์ (2567) การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสาธงหิน จังหวัดนนทบุรี พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับ ชูจิต ขายทวีป และคณะ (2566) ศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม พบว่า ระดับในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย พบว่า โดยรวมมีอิทธิพลอยู่ในระดับสูงมาก ($r_{xy}=0.941$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการช่วยเหลือทางด้านการเงินจากหน่วยงานของรัฐ เมื่อมีความเดือดร้อน ตามความ

เหมาะสม ได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุน เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ได้รับความช่วยเหลือ ในด้านการงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุจะมีผลต่อชุมชนที่ท่านอาศัยมีสถานที่เอื้อต่อการออกกำลังกายที่สะดวกและปลอดภัย สภาพแวดล้อมรอบ ๆ บ้านในปัจจุบันนี้ เช่นอากาศ เสียง กลิ่น ดีต่อสุขภาพ และสภาพแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ สุภาภรณ์ ทันธธัต และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ในจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลและทำนายคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ได้แก่ แรงสนับสนุนทางสังคม ภาวะสุขภาพกาย ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และการเข้าถึงบริการสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

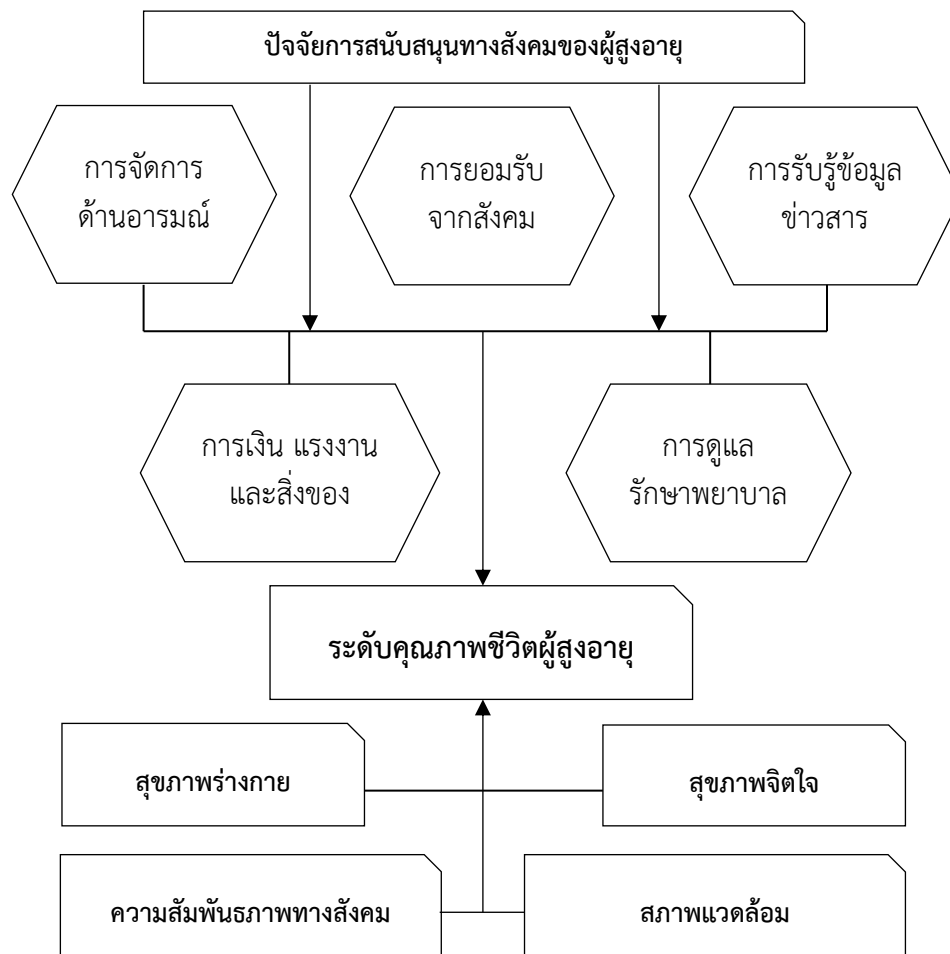
จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม แสดงว่าตัวแปร ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์ ด้านการรักษาพยาบาล และด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ได้ร้อยละ 88.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเมื่อผู้สูงอายุได้รับการยกย่องจากบุคคลและสังคมรอบข้าง เช่น การได้รับคำชมเชยจากบุคคลรอบข้าง เมื่อประสบความสำเร็จในเรื่องต่าง ๆ และได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้าง จะมีความรู้สึกที่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ กุเกียรติ์ ก้อนแก้ว (2561) ที่พบว่า ผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้านมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน มี 6 ปัจจัย ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง สิ่งแวดล้อม การทำกิจกรรมทางศาสนา อายุ การมีส่วนร่วมทางสังคม และลักษณะครอบครัว ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้านได้ร้อยละ 59.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม ด้านอารมณ์ ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ และด้านการรักษาพยาบาล พบว่า มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรใน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก เมื่อมีคนรอบข้างไว้วางใจพูดคุย ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากคนรอบข้างโดยไม่หวังผลตอบแทน ได้พูดคุยพบปะหารือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับบุคคลภายนอก และมีคนรอบข้างคอยรับฟังปัญหาต่าง ๆ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่นใจมีอารมณ์ดี ซึ่งสอดคล้องกับ ฤทธิชัย ชาแสน (2564) ศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลสูงที่สุด ($B = .279$) รองลงมา คือ การสนับสนุนด้านอารมณ์ ($B = -188$) และน้อยที่สุด คือ การสนับสนุนด้านแรงงาน สิ่งของเงินทอง และบริการ ($B = 172$) มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ = .696 อธิบายได้ว่า ปัจจัยแรงสนับสนุนทางสังคมทำนายคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่อำเภอพรหมานิคม จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 69.60

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสนับสนุนทางสังคมสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้สูงวัย ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับอารมณ์ การยอมรับจากสังคม การเปิดโอกาสให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมสวัสดิการทางการเงิน แรงงาน และสิ่งของ และการดูแลรักษาพยาบาล นอกจากนี้ การจัดหาอาหาร การทำความสะอาดเสื้อผ้า และที่พักอาศัยตามความเหมาะสม เนื่องจากวัยสูงอายุเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณ และสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายในผู้สูงอายุ จะเกิดในทางเสื่อมมากกว่าการเจริญเติบโตทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของระบบต่าง ๆ ในร่างกายลดลง จึงเกิดปัญหาสุขภาพได้มากกว่าวัยอื่น แต่หากผู้สูงอายุได้รับการจัดศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และให้มีหลักสูตรการศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ และตามอัธยาศัย รวมถึงผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมและสนับสนุน หรือมีชมรมผู้สูงอายุให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมภายในชุมชน และระหว่างชุมชน และส่งเสริมการใช้ศักยภาพผู้สูงอายุ โดยเพิ่มการจัดกิจกรรมทางกีฬา นันทนาการ การถ่ายทอดภูมิปัญญา และการตัดสินใจที่เหมาะสม การจัดการสุขภาพตนเองและการเข้าถึง

สื่อได้หลากหลาย ทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสเลือกทำกิจกรรมและสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพและพึ่งตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยระดับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้สูงอายุมีคณคอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำเมื่อมีปัญหา โดยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับผู้สูงอายุจากผู้นำชุมชน และได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการแพทย์และการดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ มีแพทย์หรือพยาบาลให้คำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ ได้รับสวัสดิการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลเมื่อเวลาไม่สบาย และได้เข้าไปพบแพทย์หรือพยาบาลเพื่อตรวจร่างกายเป็นประจำ

จากผลการวิจัยระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านร่างกาย ทั้งนี้เนื่องจากในชุมชนมีการส่งเสริมให้ศูนย์บริการสาธารณสุขมีบริการแพทย์แผนไทย/แพทย์ทางเลือก และมีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วย และดูแลตนเองเบื้องต้น ส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจจากการช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโนในเรื่องต่าง ๆ ในภาพรวม อันส่งผลให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ปราศจากการรบกวน และจากอาการเจ็บป่วยให้มีพละกำลัง สามารถในการเคลื่อนไหว และความเป็นอิสระไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

จากผลการศึกษาอิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ พบว่า อิทธิพลของปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านการยอมรับจากสังคม ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านสภาพแวดล้อม ($X_2 : Y_4 = .971$) ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้สูงอายุมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นในสังคม โดยได้รับการดูแลเป็นอย่างดีจากคนในครอบครัว การดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความสมดุลอย่างสุขสบาย ไม่ขัดกับสภาพความเป็นจริงในสังคม ซึ่งชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยมีสถานที่เอื้อต่อการออกกำลังกายที่สะดวกและปลอดภัย

มีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในชุมชนที่อาศัย มีสถานบริการสุขภาพที่ดีในชุมชนที่อาศัยอยู่ และรู้สึกมีความปลอดภัยและมั่นคงในการใช้ชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน ควรส่งเสริมด้านอารมณ์ของผู้สูงอายุ ควรมีคนที่ไว้ใจใจแสดงความห่วงใย และสามารถพูดคุยปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ และควรส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมความรู้สึกสนุกสนาน ด้วยการทำกิจกรรมที่ก่อให้เกิดอารมณ์เป็นสุข จิตใจสดชื่นแจ่มใส เช่น การเล่นเกม ดนตรี ศิลปะ หรืองานอดิเรกที่ชอบ เช่น เปตอง รำวง เต้นแอโรบิค เป็นต้น ซึ่งจะช่วยผ่อนคลายและลดความเครียดได้เป็นอย่างดี

1.2 ภาครัฐควรให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน แรงงานและสิ่งของ เช่น การได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการจัดหาเครื่องมือ/วัสดุอุปกรณ์สำหรับผู้สูงอายุ การช่วยเหลือทางการเงินจากหน่วยงานของรัฐ เมื่อมีความเดือดร้อนตามความเหมาะสมและควรได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการทางด้านการแพทย์ตามความเหมาะสม ได้แก่ การได้รับบริการด้านสาธารณสุขจากรัฐ ซึ่งควรจะเป็นสิทธิของผู้สูงอายุที่เป็นสิทธิตามธรรมชาติเป็นสิทธิที่กำเนิดมาพร้อมกับมนุษย์ และสิทธิในสุขภาพเป็นสิทธิตามธรรมชาติที่จำเป็นที่รัฐต้องจัดหาให้ได้รับบริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพได้มาตรฐานบนพื้นฐานความเท่าเทียมและทั่วถึง

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน ควรให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมของผู้สูงอายุ ให้มีความรู้สึกมีความปลอดภัยและมั่นคงในการใช้ชีวิต พร้อมทั้งมีสถานบริการสุขภาพที่ดีในชุมชนที่อาศัยอยู่ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ควรเริ่มตั้งแต่ที่บ้าน ซึ่งถือว่าเป็นศูนย์รวมที่สำคัญของทุกคนในครอบครัว และผู้สูงอายุใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ที่บ้าน ทั้งนี้การปรับปรุงบ้านนั้นไม่จำเป็นต้องทำการปรับเปลี่ยนทั้งหลัง เนื่องจากพฤติกรรมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุจะใช้พื้นที่ซ้ำ ๆ เช่น ห้องนอน ห้องครัวห้องน้ำ ห้องส้วม ขานหน้าบ้าน เป็นต้น ดังนั้นอาจปรับเปลี่ยนเฉพาะพื้นที่บริเวณดังกล่าวให้ง่ายและสะดวกต่อการใช้งานของผู้สูงอายุที่สำคัญควรปรับปรุงพื้นที่ที่มักเกิดอุบัติเหตุลื่นหกล้มของผู้สูงอายุเป็นประจำ คือ ห้องน้ำและบันได

1.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรคำนึงถึงสุขภาพจิตใจของผู้สูงอายุ ได้แก่ มีกิจกรรมการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาด้านจิตใจอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการเข้าวัดฟังธรรมแก่ผู้สูงอายุ และควรหากิจกรรมให้ผู้สูงอายุทำ เป็นสิ่งที่ทำแล้วเพลิดเพลิน สิ่งที่คุณสูงอายุชอบและสนใจที่จะทำ ได้แก่ หมั่นทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ในครอบครัว กระตุ้นให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าเป็นที่ปรึกษาของบุคคลในครอบครัวได้

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างและพัฒนาปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ ด้านการยอมรับจากสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการเงิน แรงงาน และสิ่งของ และด้านการรักษาพยาบาล เนื่องจากพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ให้สูงขึ้นตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย เพื่อหาแนวทางในการลดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานให้ผู้พิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2.2 ควรศึกษาในเชิงลึกที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ การดูแลช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ การบริการที่สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย การจัดพาหนะอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อบริการบริการในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549. สืบค้นจาก <https://url.in.th/QqYvx>.
- กัลยารัตน์ อีระธนชัยกุล. (2562). อิทธิพลของแรงสนับสนุนทางสังคมและคุณภาพชีวิตที่มีต่อต่อความสุขของผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- กัญเกียรติ ก้อนแก้ว. (2561). ปัจจัยพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่มีภาวะติดบ้าน อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร (รายงานการวิจัย). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ชูจิต ชายทวีป, พัทธนันท์ กิตติศรีวรพันธุ์, ณภัทร ศิลปะมา, อรปภัตร จันทรสาขา และ ธนิษฐา สมัย. (2566). การศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม. วารสารรัฐศาสตร์สาสน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย, 2(2), 85-93.
- ณรงค์ สหเมธาพัฒน์. (2567). ไทยจ่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเต็มตัว ปี 2568. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/>.
- พัชรลิตา กัมพลบวรวัฒน์ และ พรพรรณ เหมาะะพันธ์. (2567). การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลเสาชิงหิน จังหวัดนนทบุรี. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 6(3), 397-412.
- ฤดีมาศ พุทธมาตย์. (2562). การสนับสนุนทางสังคมและความผาสุกทางใจของผู้สูงอายุในสถานสงเคราะห์คนชรา. (พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ฤทธิชัย ชาแสน. (2564). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ อำเภอพรหมนิคม จังหวัดสกลนคร. (รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2562). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2562. สืบค้นจาก <https://url.in.th/BbwzT>.
- สำนักงานแม่ผู้สูงอายุ กรมอนามัย. (2567). รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัดที่ 3.22 ร้อยละของผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงเข้าถึงระบบบริการและได้รับการเยี่ยมบ้านตามชุดสิทธิประโยชน์. สืบค้นจาก <https://eh.anamai.moph.go.th/th/322-2568/download?id>.
- สุภาภรณ์ พันธธัตต์, สุธรรม นันทมงคลชัย, โชคชัย หมั่นแสงทรัพย์, พิมพ์สุรางค์ เตชะบุญเสริมศักดิ์ และ ศุภชัย ปิติกุลตั้ง. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ในจังหวัดจันทบุรี. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 28(1), S5-S13.
- องค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน. (2567). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางานองค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน. สุโขทัย: งานวิเคราะห์นโยบายและแผนฝ่ายแผนงานและประเมินผลกองวิชาการและแผนงาน องค์การบริหารส่วนตำบลไกรโน.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins Publishers.
- House, J.S. (1981). *Work Stress and Social Support*. Reading, MA: Addison-Westey.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- The WHOQOL GROUP. (1995). The World Health Organization Quality of Life Assessment (WHOQOL): position paper from the World Health Organization. *Social Sciences Medicine*, 41(10), 1403-409.